

DEMOKRATI- OCH MÄNNISKOVÄRDEDEGAR

24 JANUARI – 31 JANUARI 2026

PROGRAM

NORRKÖPINGS KOMMUN I SAMARBETE MED

Svenska
kyrkan

NORRKÖPING

FÖRINTELSENS MINNESDAG TISDAG 27 JANUARI

18.00 Fackeltåg för demokrati och människovärde

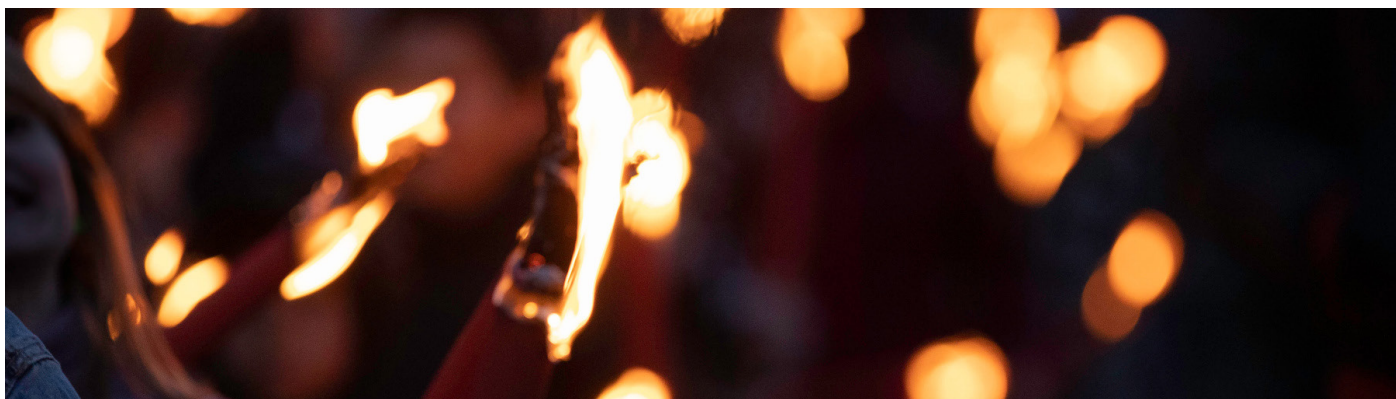
Den 27 januari 1945 befriades koncentrations- och förintelslägret i Auschwitz. Sedan år 1999 är den 27 januari en officiell minnesdag i Sverige för Förintelsens offer. Minnesdagen uppmärksammas även internationellt på samma dag i ett mycket stort antal andra länder i världen.

I Norrköping uppmärksammas minnesdagen genom ett fackeltåg för demokrati och människovärde från Norrköpings synagoga till den judiska begravningsplatsen vid Matteus kyrkogård.

Samling 17.40 vid Norrköpings synagoga för fackeltåg klockan 18. Tal vid begravningsplatsen.

Talare: Landshövding Gunilla Svantorp, kommunfullmäktiges ordförande Anna-Sotkasiira Wik, kyrkoherde Katarina Wändahl samt Kjell Örtoft, föreningen Synagogans Vänner.

Arrangör: Norrköpings kommun

LÖRDAG 24 JANUARI

11.00 Invigning av utställningen **ARVET- finska krigsbarns berättelser**

De finska krigsbarnen var barn som skickades från Finland till andra länder, främst Sverige, under och efter andra världskriget. För att skydda barnen organiserades en omfattande evakuering till neutrala eller mindre drabbade länder, främst Sverige, men även Danmark och Norge.

Ca 70 000 barn skickades till Sverige.

Utställningen "Arvet: Finska krigsbarns berättelser" av konstnären Fanny Rosell undersöker förlusten av minnen, språk och relationer kopplat till de finska krigsbarnen genom film och installationer.

Invigningstalare: Kommunfullmäktiges ordförande Anna Sotkasiira Wik

Arrangör: Norrköpings kommun

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

14.00-16.00 "Allt har smak av aska"- om skräddaren i Gaza och andra människor i en plågad region

Sverige radios **utrikeskorrespondent Cecilia Uddén** inleder Demokrati- och människovärdeprogrammen och berättar nutida ögonsblicksbilder från Mellanöstern.

Cecilia Uddén, är en svensk journalist och programledare, verksam som utrikeskorrespondent, reporter och programledare vid Sveriges Radio. 2025 utkom hennes bok "Allt har smak av aska – om skräddaren i Gaza och andra människor i en plågad region". Cecilia delger åhörarna sina erfarenheter och intryck av att befinna sig i krigets mitt där människor lever under stor utsatthet.

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

Arrangör: Norrköpings kommun

Biljetter bokas på: www.gotabiblioteken.se/program-norrkoping#/

Cecilia Uddén

SÖNDAG 25 JANUARI

13.00-14.00 Vem var han? Mannen som räddade hundra judiska barn - och Zarah Leander!

Norrköpingsprofilen Nils Berman var vd för Sterns modevaruhus i staden. Han var mycket kulturellt intresserad med ett särskilt fokus på böcker och författare. Berman räddade judiska barn från nazityskland men förde också Zarah Leander till den svenska scenen, en kontrast som många inte känner till.

Medverkande: Kjell Örtoft, ordförande i föreningen Synagogans vänner i samtal med journalist Maria Waxegård.

Arrangör: Föreningen Synagogans vänner och Norrköpings stadsbibliotek

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

14.00 Tornedalingen: Gäst i Finland, främling i Sverige!

Erik Kangas, själv tornedaling berättar om Tornedalen och dess språk meänkeli, som har rötter i det finska språket.

Arrangör: Norrköpings kommun, Stadsbiblioteket, Studieförbundet SENSUS

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

17.00 Söndagskväll i Hedvig: Kvartett för tidens ände

Den franske kompositören Olivier Messiaens Quatuor pour la fin du temps (Kvartett för tidens ände) komponerades 1940-41 under Messiaens fångenskap i det tyska fånglägret Stalag VIIIA Görlitz och uruppfördes där i januari 1941.

Pianisten Mats Jansson, violinisten Mikael Wenhov, klarinettisten Álvaro Jiménez Pastor och cellisten Erik Uusijärvi framför detta tidlösa verk. På programmet även orgelmusik av Johann Sebastian Bach med **organisten Ulf Tellin**.

Välkomna till en kväll med musik som manar till eftertanke över oss som människor och den värld som vi alla lever i.

Arrangör: Svenska kyrkan i Norrköping

Plats: Hedvigs kyrka

MÅNDAG 26 JANUARI

18.00 Judiskt liv i Sverige idag

En föreläsning med fokus på judiskt ungdomsliv - förutsättningar och utmaningar för säkrandet och stärkandet av judiskt liv idag och inför framtiden. Ungdomar från Judiska ungdområdet (JUS) medverkar och berättar om hur det är att vara ung jude idag.

Arrangör: Norrköpings kommun, Kunskapers Hus och Judiska församlingen i Norrköping

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

TISDAG 27 JANUARI

8.30 Från påverkan till handling för demokratins försvar - om propaganda, civilkurage och människovärde

Välkommen till ett inspirerande frukostevent där du får lyssna till **Carina Milde, Arbetets museum** berätta om "Hur vi kan lära oss att förstå hur propaganda och informationspåverkan fungerar, och varför vi faller för den". Efter det föreläser **Fredrik Pettersson, verksamhets- och kommunikationschef ABF**, om "Vikten av folkbildning, civilkurage och demokratins försvar". Vi bjuder på lättare frukost.

Kom och stärk kunskapen om demokrati, människovärde och hur vi tillsammans kan stå emot propaganda.

Arrangör: ABF Östergötland och Arbetets museum

Plats: Arbetets museum, lokal Alva, våning 6

18.00 Förintelsens minnesdag med fackeltåg för demokrati och människovärde

Fackeltåget avgår från Norrköpings synagoga till den judiska begravningsplatsen, Matteus kyrkogård

Tid: Samling 17.40 vid Norrköpings synagoga, fackeltåg klockan 18 samt tal vid begravningsplatsen cirka klockan 18.20.

Talare: **Landshövding Gunilla Svantorp, kommunfullmäktiges ordförande Anna-Sotkasiira Wik, kyrkoherde Katarina Wändahl samt Kjell Örtoft, föreningen Synagogans Vänner.**

Arrangör: Norrköpings kommun

ONSDAG 28 JANUARI

11.45 Mini-föredrag: Judisk innovation i Norrköping

Om Jacob Marcus kattunstryckeri (bomullstryckeri) och kattunets betydelse i Sverige under 1700-talet. Föredragshållare: **Annelie Tollerå**. Lunchmusik: **Ulf Tellin** vid orgeln.

Arrangör: Svenska kyrkan i Norrköping

Plats: Hedvigs kyrka

18.00 "Rätten att ha rättigheter": Om statslöshet och medborgarskap

Hur ser livet ut utan medborgarskap? Vilka rättigheter kränks när man föds eller blir statslös? Och varför behöver vi medborgarskap? I detta föredrag talar **fil.dr Haqqi Bahram** om sin forskning kring statslöshet och medborgarskap, dess betydelse för rättigheter och inverkan på identitet.

Arrangör: SENSUS och Norrköpings Konstmuseum och Campus Norrköping

Plats: Norrköpings Konstmuseum

18.30 "Demokrati och fred"- en föreläsning och kväll inspirerad av Act Svenska kyrkans internationella arbete

Clara van den Bos, inspiratör för Act Svenska kyrkan i Linköpings stift, leder oss i en kväll på temat demokrati och fred. Vi kommer också att få ta del av Act Svenska kyrkans arbete på olika platser i världen.

Arrangör: Svenska kyrkan i Norrköping

Plats: Ättetorpskyrkan, Ättetorpsvägen 11, Åby

TORSDAG 29 JANUARI

14.00 Konst, minne och människovärde

Konsten bär vittnesmål – om sorg, förlust och överlevnad, men också om människans vilja att stå upp mot förtryck. Under Demokrati- och människovärdesdagarna bjuder Norrköpings Konstmuseum in till en visning i samlingsutställningen där vi låter konsten tala om minne, motstånd och människovärde.

Arrangör: Norrköpings Konstmuseum

Plats: Norrköpings Konstmuseum

18.00 "Den barmhärtige mördaren" - ett boksamtal med författaren Patrik Svensson

Författaren Patrik Svensson, som vann Augustpriset 2019 för sin bok "Ålevangeliet", är nu aktuell med en ny roman: "Den barmhärtige mördaren". Boken är en berättelse om de sista statarna och handlar om Patrik Svenssons släkting, stataren Elof Nilsson, som 1942 tog livet av sin fru och deras tre barn i ett statarhus i Skåne. Det var bara några år innan statarsystemet skrotades. Några av nyckelorden i hans bok är Lortsverige, fattigdom och hög barnadödlighet. Patrik Svenssons roman är ett viktigt bidrag till arbetarlitteraturen.

Välkommen till ett boksamtal mellan **Patrik Svensson och Carina Milde**, intendent på Arbetets museum.

Arrangör: Arbetets museum, Norrköpings stadsmuseum och SENSUS

Plats: Arbetets museum, Folksamalen

[Kostnadsfritt men biljett bokas via Norrköpings stadsmuseum](#)

18.00 Human Rights Sessions – en konsert för alla!

Musik för gemenskap och mänskliga rättigheter. Välkommen till **Human Rights Sessions, en konsert för alla**, med lokala artister och ett överraskningsuppträdande! I tider av oro och lidande blir musiken en kraft som förenar oss, en bro mellan människor och kulturer. Kom till **Kunskapens Hus** och upplev en kväll där musik, gemenskap och mänskliga rättigheter står i centrum.

Arrangör: Kunskapens Hus

Plats: Kunskapens Hus, Klockaretorpet Wilhelm Wibergs gata 168

FREDAG 30 JANUARI

13.00 Why and How climate change is affecting human rights!

Tema: Brief description of the arrangement: Seminar and discussion on human rights and the challenges posed by climate change. Two cases study from Myanmar and China. **Observera att arrangemanget ges på engelska.**

Arrangör: Imagine What We Can Do/Linköping Universitet

Plats: Linköping Universitet, Campus Norrköping

LÖRDAG 31 JANUARI

13.00 Den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Bosnien och Hercegovinas ambassadör i Sverige, **psykolog Bojan Susic**, är gäst och föreläser om konventionens betydelse i Bosnien och Hercegovina. Efter föreläsningen följer ett kort samtal. Föreläsningen görs tillgänglig på bosniska, engelska och svenska.

Arrangör: Föreningen Bosnien och Hercegovina Norrköping

Plats: Linnegatan 31, Norrköping

13.00 och 13.20 -Textilvisning Textilhistoriens kvinnor – museivisning och film

Att lyfta kvinnohistorien är viktigt. Hälften av världens befolkning har fått kämpa hårt för sina rättigheter och rätten till sin kropp. Många gör det än idag. Följ med på en stark och inspirerande eftermiddag där vi lyfter fram kvinnornas hårda arbets- och livsförhållanden i historien – genom museivisning av textilmaskinerna och en gripande filmvisning. Stadsmuseets textilsal påminner om hur livet var för tusentals människor på fabrikerna när Norrköping var en av landets ledande textilstäder. Här slet framför allt kvinnor för låga löner i farliga arbetsmiljöer. Arbetsdagarna var långa och arbetarnas rättigheter nästintill obefintliga. Efter visningen av och om textilen fortsätter vi i biosalongen på Cnema med den starka filmen "Flickan med nålen" (från 15 år). Arrangör: Norrköpings Stadsmuseum och Cnema
Plats: Norrköpings Stadsmuseum

14:15 Filmvisning av Flickan med Nålen

För drygt 100 år sedan var det skamligt att bli gravid som ogift. En gift kvinna som blev med barn var en välsignad moder. En rik kvinna kunde få hjälp med sin oönskade graviditet med de rätta kontakterna och till det rätta priset. En fattig kvinna kunde få ta till en sticknål.

Om filmen: Karoline, som jobbar på fabrik, är gravid och övergiven. Hon möter den karismatiska Dagmar som driver en hemlig adoptionsbyrå i en godisaffär. Hos henne kan fattiga mammor hitta fosterhem åt sina oönskade barn. Ett starkt band knyts mellan de två kvinnorna, men Karolines värld slås i spillror när hon gör en fruktansvärd upptäckt.
Plats: Cnema
Arrangör: Norrköpings Stadsmuseum och Cnema

Kostnadsfria biljetter bokas via Cnema

[Boka här](#)

cnema.se/film/bc00038778/

UTSTÄLLNINGAR PÅ STADSBIBLIOTEKET

Arvet: Finska krigsbarns berättelser

Utställningen "Arvet: Finska krigsbarns berättelser" av konstnären Fanny Rosell undersöker förlusten av minnen, språk och relationer kopplat till de finska krigsbarnen genom film och installationer.

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

Utställningstid: 24 januari- 15 februari

Stolt ung jude

Utställningen bygger på berättelser från Instagramkontot @stoltjude. Kontot drivs av Judiska Ungdomsförbundet, JUS, där unga judar med olika bakgrund och erfarenheter delar med sig av sina tankar om allt från barndomsminnen till framtidsdrömmar.

Plats: Norrköpings stadsbibliotek

Utställningstid: 16 februari- 13 mars

SKOLARRANGEMANG

Utställning om demokrati

Vikbolandsskolan har varit på Erasmus-resa och besökt Strasbourg och Hagagymnasiet har varit i Stockholm och besökt EU-kommissionen i Sverige för att lära mer om EU och demokrati.

Inspirerade av sina resor har klasserna framställt en utställning som visas på övre plan i Lindendagen 28 januari, öppen för allmänheten klockan 13-18.30 samt 29 januari, öppen klockan 15-18.30.

Välkomna att göra ett besök!

I samband med Demokrati- och människovärdeprogrammet kommer kommunfullmäktiges ordförande Anna Sotkasiira Wikunder eftermiddagen den 29 januari att samtala med elever om kommunal demokrati samt om hur ett politiskt engagemang i den demokratiska processen kan vakna.

Plats: Folksamalen, Arbetets museum.

Under dagen får eleverna också besök från Fryshuset som inspirerar med utgångspunkt i svenska demokratin.

DEMOKRATI- OCH MÄNNISKOVÄRDEDDAGAR 2026

Ett demokratiskt samhälle har en värdegrund som kan delas av alla och som inte är beroende av nationalitet, trosuppfattning eller politisk åskådning. En levande demokrati kräver av oss alla att vi ständigt arbetar för det öppna samhället och att vi står emot det som hotar öppenheten och mångfalden.

Fokus under dessa dagar är:

- Hur försvarar vi demokrati- och människovärde?
- Hur kan vi tillsammans arbeta för öppenhet och mångfald i Norrköping?

norrkoping.se/demokratidagar

Arrangemangen under Demokrati- och människovärdedagarna är kostnadsfria om inget annat anges.

HÅLLBARHETSENHETEN
Anne Olofsson, strateg
011-15 30 20

MEDARRANGÖRER

ABF Östergötland
Arbetets museum
Cnema
Föreningen Bosnien och Hercegovina Norrköping
Föreningen Synagogans vänner
Imagine What We Can Do
Judiska församlingen i Norrköping
Kunskapens Hus
Linköping Universitet
Norrköpings kommun
Norrköpings konstmuseum
Norrköpings stadsbibliotek
Norrköpings stadsmuseum
Norrköpings stadsbibliotek
Studieförbundet SENSUS
Svenska kyrkan i Norrköping